

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____
din _____ 2024

**privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
unor acte normative
(privind facilitarea locurilor de muncă pentru persoanele condamnate, care execută o pedeapsă
privativă de libertate sau a celor eliberate din locurile de detenție)**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind facilitarea locurilor de muncă pentru persoanele condamnate, care execută o pedeapsă privativă de libertate sau a celor eliberate din locurile de detenție).

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul justiției

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

nr. _____ din _____

pentru modificarea unor acte normative

(privind facilitarea locurilor de muncă pentru persoanele condamnate, care execută o pedeapsă privativă de libertate sau a celor eliberate din locurile de detenție)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I – La articolul 36¹ din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr. 2, art. 33), cu modificările ulterioare, punctul 4 se completează cu litera l) cu următorul cuprins:

„l) angajarea în câmpul muncii a persoanelor condamnate, care execută o pedeapsă privativă de libertate sau a celor eliberate din locurile de detenție.”.

Art. II.– Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 198 alineatul (1), textul „pentru prima dată” se exclude.

2. La articolul 205 alineatul (1) litera i), textul „fără escortă sau însoțire” se substituie cu textul „neînsoțiți în afara penitenciarului”.

3. Se completează cu articolul 211¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 211¹.** Contul de peculiu al condamnatului

(1) Fiecare condamnat dispune de cont de peculiu, prin intermediul căruia, în perioada executării pedepsei, se efectuează operațiuni de plată conform prevederilor legale.

(2) Mijloacele bănești obținute din munca prestată de condamnat în perioada executării pedepsei se transferă la contul de peculiu al acestuia.

(3) La cererea condamnatului, la contul său de peculiu pot fi transferate: pensia, indemnizațiile sau alte plăți sociale, mijloacele bănești obținute în baza unei hotărâri judecătorești sau moștenite în procedură succesorală.

(4) Contul de peculiu poate fi alimentat din alte surse decât cele prevăzute la alin. (2) și (3), cu o sumă lunară ce nu poate depăși 10% din cuantumul salariului minim pe țară stabilit de Guvern pentru anul respectiv.

(5) Condamnatul poate transfera banii acumulați în contul său de peculiu altor persoane cu condiția ca soldul contului de peculiu să nu fie mai mic decât suma echivalentă unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul în curs.

(6) Aprobarea transferului de mijloace bănești, prevăzut la alin. (5), se efectuează cu avizul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, cu excepția cazului de transfer către soț/soție sau rude de până la gradul II.”.

4. Articolul 216 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 216.** Dreptul condamnatului de a se deplasa neînsoțit în afara penitenciarului

(1) Dreptul de a se deplasa neînsoțit în afara penitenciarului poate fi acordat condamnatului aflat în regim de resocializare, dacă a executat cel puțin 1/3 din termenul pedepsei stabilit în sentință, prezintă risc de evadare mediu sau redus și dacă specificul muncilor în care este antrenat sau al instruirii în care este încadrat impune acest lucru.

(2) Dreptul de a se deplasa neînsoțit în afara penitenciarului se acordă condamnatului prin dispoziția scrisă a directorului penitenciarului, care aprobă orarul și itinerarul deplasărilor

condamnaților.

(3) Condamnații care beneficiază de dreptul de a se deplasa neînsoțiți în afara penitenciarului pot fi supuși monitorizării electronice sau altor forme de supraveghere prevăzute de lege.

(4) Condamnații care beneficiază de dreptul de a se deplasa neînsoțiți în afara penitenciarului se dețin în încăperi separate de ceilalți condamnați. Prin dispoziție scrisă, acestor condamnați li se poate permite să locuiască în afara penitenciarului, în spații puse la dispoziție în cadrul sistemului administrației penitenciare sau autorizate în condițiile stabilite de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(5) Regulile privind comportamentul condamnaților și procedura de organizare a deplasărilor neînsoțite în afara penitenciarului sunt reglementate prin ordin al directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(6) În cazul în care condamnatul încalcă regimul din penitenciar, orarul sau itinerarul deplasărilor, precum și în cazul dispariției necesității de deplasare în afara penitenciarului, directorul penitenciarului este în drept să anuleze dispoziția menționată la alin. (2).”.

5. Articolul 218:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2), cu următorul cuprins:

„(2) În scopul asigurării reabilitării sociale a condamnaților, administrația penitenciarului este în drept să contracteze serviciile prevăzute la alin. (1), prestate de organizații necomerciale, întreprinderi sociale sau întreprinderi sociale de inserție.”.

6. Articolul 234 va avea următorul cuprins:

Articolul 234. Munca condamnaților

(1) Pe perioada detenției persoanele condamnate au obligația de a munci, cu excepția cazurilor de antrenare în activități de instruire profesională, în învățământ sau de incapacitate de muncă pe motiv de sănătate. În privința raporturilor de muncă ale condamnaților nu se aplică legislația muncii sau cea care reglementează activitatea de voluntariat și nici prevederile legale cu privire la salariul minim garantat.

(2) Muncă remunerată trebuie să corespundă capacităților fizice, aptitudinilor și, după caz, specialității și/sau pregătirii profesionale a condamnatului.

(3) Munca condamnaților se clasifică în felul următor:

a) muncă remunerată, realizată în temeiul contractului de prestări servicii încheiat între instituția penitenciară și persoanele fizice sau juridice;

b) muncă remunerată, realizată prin prestarea serviciilor cu caracter gospodăresc, necesare instituției penitenciare sau prin prestarea serviciilor legate de procesul de producere din cadrul instituției penitenciare;

c) muncă neremunerată, realizată în scopul amenajării și/sau salubrității teritoriului instituției penitenciare;

d) muncă neremunerată, realizată în scopul lichidării consecințelor unei calamități naturale, precum și prestată în temeiul dispoziției conducerii instituției penitenciare;

e) muncă neremunerată cu caracter de voluntariat, prestată în folosul comunității.

(5) Condamnatul care nu beneficiază de dreptul de a se deplasa neînsoțit în afara penitenciarului este antrenat la muncă în afara penitenciarului cu monitorizare electronică sau sub escortă.

(6) Lista muncilor și lucrărilor pentru exercitarea cărora este interzisă antrenarea condamnaților la pedeapsa închisorii, inclusiv a minorilor și femeilor, se stabilește de Guvern.

(7) Condamnatul poate fi eliberat de la muncă dacă nu îndeplinește volumul de muncă încredințat, a încălcat disciplina de muncă sau dacă se constată că munca prezintă pericol pentru condamnat ori periclitizează securitatea și ordinea interioară a penitenciarului. Încadrarea în muncă și eliberarea de la muncă a condamnatului se efectuează în condițiile prezentului cod și ale Statutului executării pedepsei de către condamnați.

(8) Preveniții, condamnații la pedeapsa închisorii în penitenciarele de tip închis sau semiînchis aflați în regim inițial, precum și condamnații la pedeapsa detențiunii pe viață aflați în regim inițial pot fi antrenați în munci remunerate doar în sectorul de detenție sau în ateliere special amenajate în acest scop.

(9) Munca condamnaților se organizează și se desfășoară cu respectarea prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr.186/2008, precum și ale altor acte normative în domeniul securității și sănătății în muncă.

(10) Nomenclatorul muncilor și lista lucrărilor finanțate din bugetul de stat, precum și modul de organizare a muncii condamnaților se aprobă de Guvern.

7. Articolul 235 se abrogă.

8. La articolul 236:

alineatul (1), va avea următorul cuprins:

(1) Pentru prestarea muncii remunerate condamnatul beneficiază de salariu. Quantumul salariului condamnatului se stabilește în funcție de complexitatea lucrărilor în care acestea este antrenat și nu poate depăși 50% din salariul minim pe țară stabilit de Guvern, cu excepția condamnaților antrenați la munci în temeiul contractului de prestări servicii, încheiat între instituția penitenciară și persoane fizice sau juridice, unde quantumul salariului poate să depășească limita maximă stabilită în prezentul alineat, dacă se negociază un quantum mai mare. Clasificarea muncii și lucrărilor conform complexității atribuțiilor și nivelul de remunerare a acestora se stabilește prin ordinul ministrului justiției.

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

(1¹) Suplimentar salariului stabilit la alin. (1), instituția penitenciară asigură plata contribuțiilor de asigurare socială de stat. În cazul contractului de prestări servicii încheiat între instituția penitenciară și persoanele fizice sau juridice, ultimii asigură transferul contribuțiilor de asigurări sociale către instituția penitenciară, pentru a efectua plata corespunzătoare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat. Perioada pentru care s-au plătit contribuții de asigurări sociale din sumele de retribuire a muncii condamnatului se include în stagiul de cotizare al acestuia, iar sumele de retribuire a muncii condamnatului din care au fost achitate contribuții de asigurări sociale de stat reprezintă venit asigurat.

alineatul (8) se abrogă.

9. Articolul 237 se abrogă.

10. Articolul 238 va avea următorul cuprins:

(1) Condamnatului care prestează muncă remunerată i se compensează privilegiat 4 zile din durata pedepsei cu 3 zile de muncă, iar condamnatului care prestează munci remunera la lucrări subterane sau la lucrări cu condiții grele și nocive de muncă, potrivit listei de munci și profesii aprobate de Guvern - 3 zile din durata pedepsei cu 2 zile de muncă.

(2) Calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă se efectuează lunar și se aprobă de către directorul instituției penitenciare.

(3) În cazul condamnaților la detențiune pe viață, zilele compensate privilegiat se includ în termenul executat al pedepsei în cazul aplicării instituțiilor penale care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei condamnate.

(4) Procedura și condițiile compensării privilegiate a zilelor de muncă se reglementează prin ordin al directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

11. Articolul 240

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Condamnații care nu beneficiază de dreptul de deplasare neînsoțită în afara penitenciarului, pot participa la activități de studii sau la alte instruirii în afara penitenciarelor cu aplicarea monitorizării electronice în condițiile art. 271¹ sau a altor forme de supraveghere.”.

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Persoanele condamnate care sunt antrenate în muncă, participă la activitățile prevăzute în prezentul articol cu respectarea programului de muncă. Implicarea în activitățile respective nu trebuie să pericliteze programul de muncă al condamnaților.”.

se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) În instituțiile penitenciare poate fi organizat învățământului dual ca formă de organizare a învățământului profesional tehnic, conform Legii nr. 110/2022 cu privire la învățământul dual, unde instituțiile penitenciare ori alte persoane fizice sau juridice, în baza contractelor încheiate cu instituția de învățământ profesional tehnic și, în cazul persoanelor juridice sau fizice - cu instituția penitenciară (contrat tripartit), dețin calitatea de unitate în care se realizează instruirea practică. Pe perioada studiilor, condamnații înmatriculați la învățământul dual beneficiază de remunerație de formare profesională în condiții generale.”.

12. La articolul 242¹ subpunctul 3), textul „la deplasare fără escortă sau însoțire” se substituie cu textul „de a se deplasa neînsoțit”.

13. La articolul 250 alineatul (5), textul „fără escortă sau însoțire” se substituie cu textul „neînsoțit în afara penitenciarului”.

14. La articolul 251 alineatul (3) litera b), textul „pazei și supravegherii permanente” se substituie cu textul „pazei și/sau supravegherii permanente, inclusiv prin monitorizare electronică”.

15. Articolul 271¹:

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Asigurarea monitorizării electronice a categoriilor de persoane indicate la alin. (7) lit. a) se efectuează de sistemul administrației penitenciare, iar a celorlalte categorii de persoane – de organele de probațiune.”;

la alineatul (7) litera a), textul „fără escortă sau însoțire” se substituie cu textul „neînsoțiti” și se completează cu textul „ori celor escortați în afara instituției penitenciare pentru participare la activități de instruire sau de muncă”.

Art. III – La articolul 5 alineatul (1) litera k) din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 197-205, art. 402), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: după cuvintele „contractelor de achiziții publice de” se completează cu cuvintele „bunuri, lucrări sau”.

Art. IV – Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 48-57, art. 124), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 12 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 12.** Activitatea economică în cadrul sistemului administrației penitenciare

(1) Sistemul administrației penitenciare poate desfășura activitate economică, în condițiile legislației civile, pentru asigurarea antrenării în muncă a condamnaților. Antrenarea în muncă a condamnaților constituie o parte esențială a procesului de resocializare și pregătire de liberare a acestora.

(2) Planificarea, organizarea, evaluarea și controlul activității economice se realizează de Administrația Națională a Penitenciarelor. În procesul de desfășurare a activității economice, instituțiile sistemului administrație penitenciare planifică, achiziționează și utilizează materia primă, procură sau închiriază utilajele necesare pentru producere.

(3) Pentru crearea locurilor de muncă, instituțiile din cadrul sistemului administrației penitenciare au dreptul să:

a) creeze ateliere de producere, ateliere artizanale, gospodării auxiliare și alte spații pentru încadrarea condamnaților în ocupații utile;

b) încheie cu persoanele fizice sau juridice contracte de prestări servicii de forță de muncă prestate de condamnați;

c) comercializeze bunurile produse de deținuți și să instituie magazine specializate în acest scop;

d) instituie parteneriate publice-private, parteneriate cu alte autorități publice, precum și să încheie contracte de achiziții publice cu drept exclusiv cu alte instituții publice.

(4) Locurile de muncă ale condamnaților, care sunt remunerate de la bugetul de stat se creează

în conformitate cu procedura bugetară și se includ în scheme de personal distincte, aprobate de directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(5) În cazul contractelor de prestare a serviciilor de forță de muncă, persoana fizică sau juridică, care achiziționează aceste servicii, suplimentar sumei de retribuire a muncii condamnatului, transferă pe contul instituției penitenciare 20% din suma respectivă, pentru organizarea muncii condamnaților, precum și suma echivalentă cotei contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.

(6) Antrenarea condamnaților la munci remunerate de către persoanele juridice sau fizice din afara sistemului administrației penitenciare are loc în temeiul contractului de prestări servicii, încheiat între persoanele respective și instituția penitenciară.

(7) Bunurile obținute în urma activității economice din sistemul administrației penitenciare se utilizează, în scopuri interne ale sistemului sau, după caz, pot fi comercializate persoanelor fizice și juridice, inclusiv altor instituții și autorități publice. Prețul de comercializare se stabilește în conformitate cu metodologia aprobată prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(8) Persoanele fizice și juridice care creează locuri de muncă pentru antrenarea la muncă a condamnaților în cadrul instituțiilor sistemului administrației penitenciare, precum și cele care prestează servicii pentru alimentarea personalului penitenciar sunt scutite de plata chiriei utilajului și/sau a spațiilor utilizate în acest scop, inclusiv a spațiilor pentru depozitarea produselor și a materiei prime, aflate în gestiunea instituțiilor respective, încheind în acest scop contracte de comodat pe un termen de până la 3 ani, care poate fi prelungit. În cazul în care, pentru desfășurarea activității economice, persoana fizică sau juridică urmează să efectueze investiții capitale sau alte îmbunătățiri ale bunurilor închiriate, contractul de comodat/locățiune poate fi încheiat pe un termen de până la 10 ani. Termenul de comodat/locățiune se stabilește în fiecare caz individual, în funcție de volumul investițiilor și alți factori, în conformitate cu regulile stabilite de Administrația Națională a Penitenciarelor.

(9) Pentru desfășurarea, pe teritoriul instituției penitenciare, a activității de comerț, de către unitățile de comerț ambulant de tip gheretă, cu scopul aprovizionării deținuților cu bunuri admise în instituțiile penitenciare, precum și pentru prestarea serviciilor de alimentație pentru personalul penitenciar, Administrația Națională a Penitenciarelor are dreptul să selecteze comercianții în bază de concurs. Activitățile respective de comerț în cadrul instituțiilor sistemului administrației penitenciare se desfășoară cu acordul Administrației Naționale a Penitenciarelor.”

2. Se completează cu articolul 46¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 46¹.** Indemnizația lunară pentru organizarea muncii deținuților

(1) Personalul instituțiilor penitenciare, care este implicat în activități de organizare a muncii condamnaților, cu excepția celor antrenați la lucrări de deservire gospodărească a penitenciarului, beneficiază de o indemnizație lunară, în modul prevăzut prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(2) Fondul de achitare a indemnizației lunare pentru organizarea muncii condamnaților, se constituie din totalitatea transferurilor efectuate conform art. 12 alin. (5) de către persoanele fizice și juridice cu care au fost încheiate contracte de prestare a serviciilor de forță de muncă.”

Art. V – Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.295-308, art. 448), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 23, alineatul (3) se completează cu litera f¹) cu următorul conținut:

„f¹) condamnații, care execută pedepse privative de libertate;”.

2. La articolul 36 alineatul (2), după textul „, direcționați de subdiviziunea teritorială” se completează cu textul: „sau instituția penitenciară.”.

Art. VI - Guvernul, în termen de trei luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale în concordanță cu modificările operate prin aceasta.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI